

De Nationale DenkTank en de transitie naar een circulaire economie

Samen met jonge denkers kraken we maatschappelijke vraagstukken

De uitdagingen van onze maatschappij worden groter, complexer en blijken in het bijzonder moeilijk te slechten vanwege gevestigde belangen. Frisse jonge denkers zijn bij uitstek geschikt om taaie vraagstukken van oplossingen te voorzien, een ander geluid te laten horen en praktische doorbraken te bespoedigen. Stichting de Nationale DenkTank gelooft in de frisse blik van jonge denkers. Met een onafhankelijke blik, gedegen analyses en innovatieve ideeën wil zij de Nederlandse maatschappij vooruit helpen op complexe vraagstukken. Daartoe organiseert de Stichting sinds 2006 jaarlijks een Nationale DenkTank waarin 20 tot 25 masterstudenten en promovendi, samen met ervaringsexperts uit het veld, gedurende vier maanden hun tanden zetten in een maatschappelijke uitdaging. Zij analyseren de grootste knelpunten en bedenken hier vervolgens oplossingen voor. Bovendien zoeken zij partijen die deze oplossingen ook daadwerkelijk in praktijk kunnen brengen. Daarnaast bouwt de Nationale DenkTank aan een stevig netwerk van alumni en partners die blijvend met elkaar samenwerken aan maatschappelijke vooruitgang. Op deze manier helpen we Nederland vooruit.

De thema's die de Nationale DenkTank ter hand neemt, bevinden zich binnen de domeinen van zorg & gezondheid, leren & onderwijs, duurzaamheid en sociale innovatie. Zo was in 2014 het thema Big Data, in 2015 en 2016 werd het leren van 0 tot 16 jaar en vervolgens het beroepsonderwijs onder de loep genomen. Afgelopen jaar bedachten de jonge denkers oplossingen voor een toekomstbestendige arbeidsmarkt. In augustus 2018 start een nieuwe editie van de Nationale DenkTank met de transitie naar een circulaire economie en maatschappij als onderwerp.

Thema 2018: Transitie naar een circulaire economie en maatschappij

Op dit moment pleegt de huidige wereldbevolking roofbouw op onze planeet: een sterk groeiende wereldbevolking, die hand in hand gaat met verstedelijking en toenemende welvaart, zorgt voor een explosieve vraag naar grondstoffen. Om voor toekomstige generaties een vitale en duurzame samenleving te kunnen waarborgen is direct verandering nodig. In 2015 zijn mondiale afspraken in de Sustainable Development Goals¹ vastgelegd, die direct en indirect gerelateerd zijn aan het realiseren van een circulaire economie. Deze afspraken dreigen we met ons huidige tempo echter niet te halen.² We hebben haast!

De ambitie van de Rijksoverheid is om de Nederlandse economie volledig circulair te laten zijn in 2050.³ In Nederland is de interesse en focus op een verandering van lineaire naar circulaire economie in de afgelopen jaren gestegen en komen er steeds meer bedrijven die werken volgens circulaire principes. Deze omslag is niet alleen zichtbaar in het bedrijfsleven, maar ook in verschillende gemeentes met de ambities van de City Deal Circulaire Stad en onder burgers, die zich steeds meer vinden in de deeleconomie. Deze voorbeelden zijn alleen nog steeds meer de uitzondering dan de norm. Een drastische en concrete omslag moet nog plaatsvinden. De Nationale DenkTank 2018 zet zich graag in

¹ <https://sustainabledevelopment.un.org>

² The Sustainable Development Goals Report 2017

³ Ministerie van Infrastructuur en Milieu: Nederland circulair in 2050. Rijksbreed programma Circulaire Economie. (2016)

om deze transitie succesvol te helpen vormgeven en versnellen. De gezamenlijke uitdaging is dat circulair het bestaande systeem moet vervangen, terwijl we leven in een bestaand (lineair) systeem. De systemische maatschappelijke omslag die nodig is, is nog niet eenvoudig te overzien, te meten of optimaal te financieren. Hoe zorgen we ervoor dat economische welvaart een positieve bijdrage levert aan materiaalbehoud, biodiversiteit en klimaat? Wat is ervoor nodig om succesvolle circulaire initiatieven beter op te schalen? Hoe zien nieuwe business- en financieringsmodellen en parameters eruit om een circulair systeem optimaal te laten functioneren en welke wet- en regelgeving past hier goed bij? En wat betekent een circulaire economie voor bijvoorbeeld de arbeidsmarkt? Hoe zien onze toekomstige banen in een circulaire economie eruit? En hoe stimuleren we burgers om vanuit een *refuse and reduce* mentaliteit te handelen in plaats van uit een *take and waste* mentaliteit? Zodat circulair denken en handelen voor iedereen het nieuwe normaal wordt. Vanuit onder meer deze vragen hebben we de voorlopige onderzoeksvraag voor de Nationale DenkTank 2018 geformuleerd:

'Hoe ziet de circulaire metropool van de toekomst eruit en wat is er voor nodig om deze te realiseren?'

Impact

We onderscheiden drie typen oplossingen waarmee de Nationale DenkTank maatschappelijke impact beoogt te bereiken. Ten eerste wakkeren we het maatschappelijk debat aan, bijvoorbeeld door mee te werken aan SIRE Campagnes (2011 - Handen af van onze hulpverleners en 2012 - Kliekipedia) en media-aandacht te genereren voor analyses en oplossingen (2017 - 'bushokjes'-campagne 'Doneer-je-Netwerk'). Ten tweede oefenen we invloed uit op beleid, bijvoorbeeld door te faciliteren bij het opstellen van

de Nationale Wetenschapsagenda (2014), beleidsadvies te geven (2008 - Verhogen alcoholleeftijd naar 18 jaar, destijds aan Minister Rouvoet, 2017 – Taalniveau statushouders op B1 niveau is het ticket naar de arbeidsmarkt, aan Minister Koolmees) en door te lobbyen voor het opnemen van oplossingen in verkiezingsprogramma's (2015 - Brugklasbonus). Ten slotte draagt de Nationale DenkTank praktische oplossingen aan die door Denktankers zelf en anderen worden geïmplementeerd, bijvoorbeeld door aan de oplossing te werken bij een implementatiepartner (2015 – 'Onze les' bij Stichting Leerkracht), presentaties en advies te geven, of door het starten van een eigen stichting of onderneming (2013 – De Advieswinkel, 2014 – Pacmed, 2015 - Talent voor de Klas, 2016 – de kleine Vakman en HackJeLes).

Kennismaken zonder kaders

Voor de Nationale DenkTank 2018 zoeken we jonge denkers die slimme en creatieve oplossingen willen ontwikkelen en praktische doorbraken kunnen bespoedigen om daarmee een circulaire maatschappij te realiseren.

Voor meer informatie over deelname aan de DenkTank 2018 of over de Stichting, kunt u contact opnemen met Xanthe Bogers:

Xanthe Bogers | Programmamanager
x.bogers@nationale-denktank.nl | 06 43 60 79 11